

תוכנית אלקטיב בחטיבה לפסיכיאטריה של הילד, בית החולים אדמונד ולילי ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא, תל השומר

במסגרת הרוטציה בחטיבה לפסיכיאטריה של הילד ייחשף הסטודנט למגוון רחב של פעילויות קליניות ומחקריות, אמבולטוריות ואישפוזיות.

החטיבה לפסיכיאטריה של הילד מנוהלת על ידי פרופ' דורון גוטהלף היא חטיבה אקלקטית ומגוונת הנמצאת בצמיחה. בצוות החטיבה כ-20 רופאים (מומחים ומתמחים בפסיכיאטריה של הילד), פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, מטפלות באומנות, קלינאיות תקשורת, מרפאות בעסוק, דיאטניות ומנתחות התנהגות.

- א. **המרפאה הפסיכיאטרית לילדים ונוער:** משרתת אוכלוסיה של חצי מיליון איש מסביבת בית החולים ועם מגוון פתולוגיות קלאסיות של ילדים ונוער כולל הפרעות במצב הרוח, חרדה, הפרעות קשב, התנהגויות מתריסות, טיקים, פסיכוזות ואוטיזם. מעבר לכך יש במרפאה יחידות/מרפאות ספציפיות:
 - (1) מרפאת חרדה וכפיתיות- מרכזת טפול בילדים עם מגוון הפרעות חרדה כולל הפרעה כפייתית, חרדה כללית, חרדת פרידה, אילמות מבחירה, פוביות, PTSD. הטפולים במרפאה זו בעלי אוריינטציה קוגניטיבית התנהגותית בשלוב ביופידבק.
 - (2) המרפאה לפסיכולוגיה רפואית- מרכזת את הטפול בילדים עם הפרעות סומטופורמיות (כגון קונברסיה והיפוכונדריה), ילדים עם כאבי ראש או בטן פסיכוסומטים, וילדים עם מחלות אורגניות (כגון אפילפסיה או גידולים). הטיפול במרפאה מושתת על עקרונות הפסיכולוגיה הרפואית ומשלב CBT, ביופדיבק, היפנוזה, ודימיון מודרך
 - (3) מרפאה להדרכת הורים- בה כל הטפול ניתן באמצעות הדרכת ההורים ללא טפול ישיר בילד. במרפאה זו מקבלים הדרכה הורים לילדים עם הפרעות מוחצנות כגון הפרעה מתריסה
 - (4) מרפאה להתערבות במשבר- בה ניתנים טפולים ממוקדים ומוגבלים בזמן לילדים עם משברי חיים אקוטים כגון אלימות, חרדה מציפה, ואי הליכה לבית ספר.
- ב. **המרפאה לגנטיקה התנהגותית:** מרכזת את הטפול והמחקר בתסמונת ויליאמס, ותסמונת VCFS/דיג'ורג' (22q11.2 deletion syndrome). לצד לקויות קוגניטיביות לבעלי תסמונת ויליאמס יש יכולות מרתקות כולל יכולות מוסיקליות, ומילוליות ותיאבון חברתי מוגבר. תסמונת VCFS הינה הגורם הסיכון הגנטי השכיח ביותר לסכיזופרניה שכן כשליש מבעלי התסמונת מפתחים סכיזופרניה. מרפאתנו מרכזת את הטפול הרפואי, פסיכיאטרי ושיקומי ואת המחקר בלמעלה מ-200 בעלי תסמונת VCFS ומעל ל-100 בעלי תסמונת ויליאמס. במרפאה מתקיימים מחקרים רבים ומגוונים בהיבטים הנורופסיכיאטרים, קוגניטיביים, ורפואיים של התסמונת והקשר בין הגנוטיפ לפנוטיפ.
- ג. **מרפאת הקשב והלמידה,** מבצעת אבחונים, מעקבים וטיפולים לילדים עם הפרעת קשב (ADHD) כולל שימוש בכלי אבחון מובנים (BRC). כמו כן מתבצעים במרפאה אבחונים נורופסיכודיקטים אשר מתמקדים באבחון ליקויים קוגניטיביים אצל ילדים עם הפרעות פסיכיאטריות (כגון דיכאון, כפייתיות וסכיזופרניה) ותסמונות גנטיות.
- ד. **מעון היום הפסיכיאטרי לילדים מהקשת האוטיסטית,** בניהולה של דר' דולי סובול, מטפלת בכ-25 ילדים בגילאי 3 עד 7 שנים הסובלים ממגוון הפרעות מהקשת האוטיסטית. הגישה הטיפולית במעון היא פסיכודינמית ומערכתית ומשלבת הדרכת הורים אינטנסיבית.
- ה. **המערך להתמודדות עם הפרעות אכילה בילדים ונוער:** המערך הגדול בארץ לטיפול ומחקר בהפרעות אכילה. הטיפול במערך נותן מענה כוללני למגוון הפרעות אכילה בגילאי 6-18, בכל אחד משלבי המחלה, וכולל מסגרות של מחלקה לאישפוז מלא, טיפול יום ומרפאה. במערך ניתן להיחשף לשיטות טיפול רב מקצועיות, ייחודיות ומהמתקדמות ביותר בתחום - דינמית, קוגניטיבית, DBT, טיפול בתנועה, טיפול קבוצתי, טיפול משפחתי, ועוד.

פעילות הסטודנט

- א. פעילות מרפאתית: (1) הסטודנט יתלווה לבדיקות המיון המתקיימות לכל מטופל חדש המתקבל למרפאה ומתבצעות על ידי פסיכיאטר ופסיכולוג/עו"ס בכירים.
- (2) הסטודנט יערוך אבחונים קליניים בעצמו תחת פקוח ואף יסייע בהתערבויות במשבר.
- (3) הסטודנט ישתתף במעקבים פסיכופרמקולוגיים שמבצעים הפסיכיאטרים.
- ב. פעילות אשפוזית: הסטודנט ישולב בעבודת מעון היום לילדים עם אוטיזם ובמרכז להפרעות אכילה.
- ג. ישיבות: (1) ישיבת צוות שבועית בה דנים על מקרים חדשים ומתיעצים בנוגע לטפולים; (2) הרצאה יחידתית שבועית בנושאי ליבה מגוונים של פסיכיאטריה של הילד; (3) הרצאה שבועית של חטיבת הילדים של בית החולים אדמונד ולילי ספרא; (4) ישיבות שבועיות של מרפאות החרדה והפסיכולוגיה הרפואית בה מדריכים בטפול באוריינטצית CBT, וביופידבק. (5) ישיבות הדרכה על אינטייק (6) סמינר פסיכותרפיה דינמית. (7) ז'ורנל קלאב פסיכיאטרים ילדים חודשי

מחקר

נקודת חוזק מרכזית בפסיכיאטריה של הילד בשיבא הוא החינוך המחקרי וההתנסות במגוון תחומי מחקר הכוללים מדע בסיסי ומחקרים קליניים בשלל גישות כגון: גנטיקה, נוירואימונולוגיה, נוירוגנטיקה התנהגותית, הפרעות אכילה, פסיכופרמקולוגיה וטפולים פסיכולוגיים מונחי ראיות. הסטודנט ייחשף למגוון הרחב של המחקרים הרצים ביחידה ואם יחפוץ תבנה לו תוכנית להשתלבות באחד מהם כולל אפשרות לביצוע עבודת מדעי יסוד ולהתנסות בניתוח נתונים ובכתיבת מאמרים.